

ท่อประปาหล่นขวางถนน ... ขับรถชน ! ใครต้องรับผิดชอบ ?

คดีปกครองที่จะนำมาเล่าสู่กันฟังฉบับนี้ เป็นเรื่องของ*ผู้ขับขีรถจักรยานยนต์ได้รับบาดเจ็บ* กระตุกนิ้วมือหัก จากอุบัติเหตุชนท่อประปาที่กีดขวางอยู่บนถนนในช่วงระยะทางที่การประปาส่วนภูมิภาคดำเนินการปรับปรุงแนวท่อประปา กรณีดังกล่าวหากปรากฏข้อเท็จจริงว่า *การประปาส่วนภูมิภาคได้แจ้งให้เอกชนเป็นผู้ดำเนินการแทน* ผู้ใดจะเป็นผู้รับผิดชอบใช้ค่าเสียหาย ซึ่งในเบื้องต้นผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือขอให้สำนักงานประปาเขต (ผู้ถูกฟ้องคดี) ชดใช้ค่าเสียหาย แต่ผู้ถูกฟ้องคดีปฏิเสธและแจ้งให้ผู้ฟ้องคดีไปเรียกร้องค่าเสียหายจากเอกชนผู้รับจ้างตามสัญญาจ้างมาให้ปรับปรุงแนวท่อประปา ผู้ฟ้องคดีจึงฟ้องคดีต่อศาลปกครอง

คดีนี้มีข้อเท็จจริงที่ศาลปกครองสูงสุดรับฟังได้ คือ ขณะเกิดเหตุท่อประปาได้หล่นลงมาจากจุดที่วางไว้ อยู่บนกองดินข้างทางซึ่งมีความชันลาดลงมาด้านถนน การวางท่อประปาไม่สม่ำเสมอ บางท่อเอียง ทำให้มีโอกาสดังกล่าวที่หล่นลงบนพื้นถนนได้ ไม่ว่าจะหล่นเองเพราะกองดินยุบตัวหรือมีรถยนต์หรือผู้อื่นมากระทำ

อุบัตเหตุดังกล่าวเป็นการกระทำละเมิดหรือไม่ ? ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า โดยที่การประปาส่วนภูมิภาคมีอำนาจหน้าที่จัดส่งและจำหน่ายน้ำประปา รวมถึงการสำรวจ วางแผน และสร้างระบบการผลิต การส่ง และการจำหน่ายน้ำประปาตามมาตรา 5 และมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติการประปาส่วนภูมิภาค พ.ศ. 2522 จากข้อเท็จจริงดังกล่าวไม่ว่าท่อประปาจะหล่นลงมาบนถนนตามแนวยาวหรือขวางกลางถนนก็ย่อมกีดขวางการจราจรอันเป็นต้นเหตุทำให้เกิดอุบัติเหตุได้ เนื่องจากผู้ขับขีรถจักรยานยนต์ไม่อาจคาดหมายได้ว่าจะมีวัสดุขนาดใหญ่อยู่บนพื้นผิวการจราจร ประกอบกับท่อประปาวางกีดขวางอยู่บนพื้นผิวการจราจรไม่ใช่เรื่องที่สมควรจะเกิดขึ้น เมื่อเกิดอุบัติเหตุจึงเป็นความประมาทของเจ้าของวัสดุที่เกิดขวางการจราจร อีกทั้งไม่มีพยานหลักฐานยืนยันว่าผู้ฟ้องคดีขับขีรถด้วยความเร็วสูงเกินกว่าปกติวิสัย หรือฝ่าฝืนกฎหมาย และเวชระเบียนก็ไม่ได้บันทึกอาการมีเนื้องอกและไม่มีอาการตรวจวัดปริมาณแอลกอฮอล์ในเลือด แต่การที่ผู้ฟ้องคดีรู้สึกตัวและให้ประวัติเกิดเหตุได้จึงอนุมานได้ว่าสามารถควบคุมการขับขีรถได้ การที่เอกชนผู้รับจ้างไม่ได้ใช้ความระมัดระวังในการวางท่อประปาที่เตรียมใช้ในการก่อสร้างไม่ให้ออกมาบนถนน โดยอาจวางท่อไว้หลังแนวกองดินหรือหลังไค้มาทันไว้ แต่ไม่ได้ทำ เป็นเหตุให้ท่อประปาลึกลงมาบนถนนและก่อให้เกิดอุบัติเหตุกับผู้ฟ้องคดี จึงเป็นการกระทำละเมิดโดยประมาทเกินสมควรตามมาตรา 420 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

อย่างไรก็ดี การที่การประปาส่วนภูมิภาคทำสัญญาว่าจ้างให้เอกชนวางท่อประปาเป็นการใช้อำนาจตามกฎหมายในการดำเนินกิจการทางปกครอง โดยมอบหมายให้เอกชนผู้รับจ้างดำเนินการ *การประปาส่วนภูมิภาคในฐานะตัวการจึงต้องรับผิดชอบในผลแห่งละเมิดของเอกชนผู้รับจ้างซึ่งเป็นตัวแทน* ตามมาตรา 5 และมาตรา 7 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการประปาส่วนภูมิภาค พ.ศ. 2522 ประกอบกับมาตรา 420 มาตรา 425 และมาตรา 427 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

จึงพิพากษาให้การประปาส่วนภูมิภาคและเอกชนผู้รับจ้างร่วมกันรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้ฟ้องคดีในส่วนของการรักษาพยาบาลและความเสียหายอย่างอื่นที่มิใช่ตัวเงินอันเนื่องจากการผ่าตัดใส่ลวดยึดกระดูกนิ้วซึ่งต้องใช้เวลารักษาตัวนานและนิ้วเสียรูปทรงไม่มีสภาพเดิม (*คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 642/2557*)

คดีนี้มีบรรทัดฐานในการปฏิบัติราชการที่ดีสำหรับหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่ในการจัดให้บริการสาธารณะว่า จะต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเอาใจใส่และระมัดระวังมิให้เกิดความเสียหายเกิดขึ้น ซึ่งในกรณีที่ไ้มอบหมายโดยว่าจ้างให้เอกชนเป็นผู้ดำเนินการแทน นอกจากหน่วยงานของรัฐจะมีหน้าที่ต้องควบคุมดูแลให้งานตามที่ว่าจ้างบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ตามสัญญาเพื่อประโยชน์สาธารณะแล้ว ยังต้องควบคุมดูแลให้เอกชนผู้รับจ้างปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรอบคอบและระมัดระวังมิให้เกิดความเสียหาย และหากเอกชนผู้รับจ้างได้กระทำการ

โดยประมาณเกินล่อเป็นเหตุให้มีความเสียหายอย่างไร ๆ เกิดขึ้นแล้ว หน่วยงานของรัฐขอความร่วมมือร่วมรับผิดกับเอกชน ผู้รับจ้างในฐานะตัวการและตัวแทนตามมาตรา 425 และมาตรา 427 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ครับ !

นายปกครอง
